

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपति: (आ.प्र.)

(भूतपूर्व राष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्)

जालस्थानम् (Website) : www.rsvpcet.in / www.nsktu.ac.in

Email : rsvpcet@gmail.com

Date - 29.09.2020

आवेदकेभ्यः सूचना

तिरुपतिस्थ - राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयेन आयोज्यमानां विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षां Covid -19 महामारिकारणेन अन्तर्जालमाध्यमेन Online Computer Based Test चालयितुं निर्णयः स्वीकृतः । अनेन कारणेन पूर्वनिर्धारितपाठ्यक्रमः अल्पीकृतः यच्च द्वितीयः “ब” भागः (निबन्धभागः) पाठ्यक्रमात् निष्काशितः ।

विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः (Ph.D. Online Entrance exam) प्रश्नपत्रे आहत्य शतं (100) प्रश्नाः भविष्यन्ति । सर्वेऽपि बहुविकल्पात्मकाः वस्तुनिष्ठात्मकाः Multiple Choice Questions (MCQ) एकाङ्कप्रश्नाः (1 mark questions) एव भविष्यन्ति । एतस्मिन् प्रश्नपत्रे निम्नलिखितानां विषयाणामाधारेण प्रश्नाः भविष्यन्ति ।

सर्वेषां शास्त्राणां विद्यावारिधिप्रवेशपरीक्षायाः पाठ्यक्रमः स्वरूपञ्च ।

खण्डः - क		
सं	विषयाः	अङ्काः
1	सामान्यज्ञानम् (भारतम्, भारतीयसमाजः, संस्कृतिश्च)	13
2	संस्कृतभाषाया- क्रमिकविकासः (विभिन्नशास्त्रेषु कालेषु च)	
3	विविधाः धर्माः दर्शनानि च (भारते प्रचलितानि / उद्भूतानि च)	
4	सर्वशास्त्राणां मूलापरिचयः (मूलसिद्धान्तमात्रस्य ज्ञानम्)	
6	पाण्डुलिपिज्ञानम् / शोधप्रविधेः सामान्यः परिचयः (सन्दर्भः, पादटिप्पणी, ग्रन्थसूचीनिर्माणम्, परिशिष्टानि, लिप्यन्तरणज्ञानम्)	

खण्ड: - ख		
सं	विषया:	अङ्का:
1	वेदः	12
2	छन्दः	
3	ज्योतिषम्	
4	पुराणेतिहासः	
6	अलंकारशास्त्रम्	
खण्ड: - ग		
सं	विषया:	अङ्का:
1	संस्कृतस्य प्रायोगिकव्याकरणस्य सामान्यज्ञानम् (सन्धिः, समासः, कारकम्, वाच्यपरिवर्तनम्, सुबन्तानि, तिङन्तानि, कृदन्तानि, तद्धितान्तानि पदानि)	13
खण्ड: - घ		
सं	विषया:	अङ्का:
1	संस्कृतसाहित्यस्य सामान्यपरिचयः	12
खण्ड: - च (पूर्वतनं द्वितीयपत्रम्)		
सं	विषया:	अङ्का:
1	अनुसन्धानप्रविधिः (पाठ्यक्रमः अधः प्रदत्तः वर्तते)	25
खण्ड: - छ (पूर्वतनं द्वितीयपत्रम्)		
1	निर्दिष्टविषयः/शास्त्रम् (आचार्यस्तरीयः पाठ्यक्रमः)	25

विद्यावारिधिप्रवेशपरिक्षायाः पाठ्यक्रमः स्वरूपञ्च (शिक्षाशास्त्रम्)

खण्डः क	पूर्णाङ्कः
1. शिक्षादर्शनम् 2. शिक्षामनोविज्ञानम् 3. भारतीय शिक्षायाः इतिहासः समस्याश्च	13
खण्डः ख	पूर्णाङ्कः
1. संस्कृतशिक्षणम् 2. शास्त्रशिक्षणम् – दर्शनम्, व्याकरणम् एवं साहित्यम् ।	12
खण्डः ग	पूर्णाङ्कः
1. संस्कृतस्य प्रायोगिकव्याकरणस्य सामान्यज्ञानम् (सन्धिः, समासः, कारकम्, वाच्यपरिवर्तनम् सुबन्तानि, तिङन्तानि, कृदन्तानि, तद्धितान्तानि पदानि इतरे च)	13
खण्डः घ	पूर्णाङ्कः
1. संस्कृतसाहित्यस्य सामान्यपरिचयः	12
खण्डः - च	पूर्णाङ्कः
1. शैक्षिकानुसन्धानप्रविधिः (पाठ्यक्रमः अधः प्रदत्तः वर्तते)	25
खण्डः - छ	पूर्णाङ्कः
1. शिक्षाशास्त्रम् (शिक्षा-आचार्यस्तरीयः पाठ्यक्रमः)	25
	पूर्णाङ्कः 100

सर्वेषां प्रश्नानां चत्वारः विकल्पाः भविष्यन्ति । तेषु चतुर्षुविकल्पेषु एकं शुद्धम् उत्तरं भविष्यति ।

Online परीक्षायाः दिनाङ्कः - 28.10.2020

Online परीक्षायाः समयः - 2.30 AM तः 4.00 PM (1½ सार्धैकघण्टा)

Convener, CET - 2020

सर्वेषां शास्त्राणां “च” खण्डस्य (पूर्वतनं द्वितीयपत्रस्य)

पाठ्यक्रमः

अनुसन्धानपद्धतिः (Research Methodology)

(Common for All Shastras) Max. Marks - 25

I. अनुसन्धान (Research) पदव्याख्यानम्

- 1) Research पदेन समानार्थकानाम् “अनुसन्धानम्”, “गवेषणम्”, “संशोधनम्”, “परिशोधनम्” इत्यादीनां विवरणम् ।
- 2) संस्कृतवाङ्मये अनुसन्धानस्य प्राचीनता, उदाहरणानि च ।
- 3) संस्कृतवाङ्मये अनुसन्धानस्य आवश्यकता तत्प्रयोजनञ्च ।

अनुसन्धानस्य स्वरूपम्, सीमा च

1. अनुसन्धानस्य स्वरूपम् ।
2. अनुसन्धानसोपानानि ।
3. संस्कृतवाङ्मये अनुसन्धानस्य सीमा ।

अ(वैदिक-लौकिक-दर्शनवाङ्मयम् । इ(मातृकाभ्यः

पाठसमीक्षात्मकसम्पादनम् ।

आ(ग्रन्थानां समीक्षात्मकमध्ययनम् । ई(संस्कृतविदुषां व्यक्तित्वं कृतित्वञ्च।

II. अनुसन्धानविषयचयने अवधेयाः अंशाः

1) अ (अभिरुचिः आ (योग्यता इ (विषयस्य प्राधान्यम् ई (सामग्रीणामुपलब्धिः

उ (स्पष्टत्वम् ऊ (अध्ययनयोग्यत्वम् ऋ (समाधानयोग्यत्वम् इत्यादयः।

2 (अनुसन्धानविषयचयनप्रक्रिया।

III. a) सामग्रीसङ्कलनम्, तत्स्रोतांसि

- 1) प्राथमिकस्रोतांसि – मूलग्रन्थाः, व्याख्याः, पुरातत्त्वाधारः, शिलाशासनानि, शासकीयानि अभिलेखानि च।
- 2) आनुषङ्गिकस्रोतांसि – साहित्येतिहासः, ग्रन्थसूची, शोधपत्रिकाः, कोशाः, लेखनानि च।

- 3) आधुनिकोपकरणानि – अन्तर्जालम् ,जालस्थानानि ,ई-शोधपत्रिका: ,ई-कोशाः।
- 4) ग्रन्थालयः ,ग्रन्थालयप्राप्यप्रयोजनानि।

b) सम्बद्धसाहित्यस्य अध्ययनम्

IV. अनुसन्धानप्रकाराः

- 1) सर्वेक्षणम् ।
- 2) शास्त्रीयम् ।
- 3) तुलनात्मकम् ।
- 4) समस्यामूलकम् ।
- 5) क्षेत्रीयम् ।
- 6) विमर्शात्मकम् अध्ययनम् ।
- 7) वर्णनात्मकं व्याख्यानात्मकञ्च अध्ययनम् ।

V. a) भारते विद्यमानाः प्रसिद्धाः प्राच्यपरिशोधनसंस्थाः (Oriental Research Institutes), तासां

कार्यप्रणाली च ।

b) राष्ट्रियपाण्डुलिपिमिशन (National Manuscript Mission)

शिक्षाशास्त्रस्य “च” खण्डस्य (पूर्वतनं द्वितीयपत्रस्य) पाठ्यक्रमः

Research Methodology for Education - Max. Marks-25

1. अनुसन्धानपद्धतयः – ऐतिहासिकविधिः, वर्णनात्मकविधयः, प्रयोगात्मकविधिः
2. सम्बद्धसाहित्याध्यायनस्य महत्त्वम्, उपयोगिता, लाभाः
3. न्यादर्शचयनप्रविधयः
  - a) सामान्ययादृच्छिकन्यादर्शः
  - b) क्रमबद्धयादृच्छिकन्यादर्शः
  - c) स्तरीकृतयादृच्छिकन्यादर्शः
  - d) सोद्देश्ययादृच्छिकन्यादर्शः
4. अनुसन्धानोपकरणानि
  - a) प्रश्नावलिः
  - b) साक्षात्कारः
  - c) अभिवृत्तिमापनी
  - d) मनोवैज्ञानिकपरीक्षणानि
5. शिक्षायाम् अनुसन्धानक्षेत्राणि
  - a) भाषाशिक्षणक्षेत्रम्
  - b) अध्यापकसमस्याः
  - c) छात्रसमस्याः
  - d) अध्यापकशिक्षासमस्याः